

**HET
MAGISCHE
BOEK
ALICE
HOFFMAN**

Op de familie Owens rust al 300 jaar een vloek op liefdesgebied, maar daar komt nu verandering in. *Het magische boek* begint in een bibliotheek, de beste plek om een verhaal te beginnen, waar de geliefde tante Jet Owens het doodskloppertje hoort en weet dat ze nog maar zeven dagen te leven heeft. En Jet is niet de enige die gevaar loopt: de vloek is al aan het werk.

In een koortsachtige poging om het leven van een jonge man te redden wenden drie generaties vrouwen uit de Owens-familie, en een verloren gewaande broer, hun ongewone gaven aan om de vloek te verbreken, terwijl ze van Parijs naar Londen en het Engelse platteland reizen, waar hun oermoeder Maria Owens voor het eerst de Naamloze Kunsten beoefende.

'Heerlijk hekserig [...] Op zichzelf al betoverend, maar het is ook een zeer bevredigende ontknoping van de geweldige *Magische praktijken*-serie.'

– THE NEW YORK TIMES BOOK REVIEW

'Boordevol betoverende ontmoetingen en spannende conflicten die draaien om goede versus kwade magie.'

– PUBLISHERS WEEKLY

Alice Hoffman (1952) is een van Amerika's meest geliefde schrijvers. Ze publiceerde onder andere de historische romans *De wereld die we kenden* en *De verbintenis van tegenpolen*, en vele andere boeken. Haar roman-serie over de Owens-zussen – *Magische praktijken*, *Magische regels*, *Magische lessen* en *Het magische boek* – wordt verfilmd voor HBO.

www.uitgeverijorlando.nl

9 789083 233888

ALICE HOFFMAN

Het magische boek

Vertaald uit het Engels door
Saskia Peterzon-Kotte

uitgeverij
ORLANDO

Voor het citaat van Shakespeare op pag. 53 is gebruikgemaakt van de vertaling van Peter Verstegen (Shakespeare, sonnet 154).

Voor de vertaling van de gedichten van Emily Dickinson is gebruikgemaakt van de vertaling van Peter Verstegen: *Verzamelde gedichten*, Uitgeverij Van Oorschot, Amsterdam 2011.

© 2021 Alice Hoffman

Oorspronkelijke titel *The Book of Magic*

Oorspronkelijke uitgever Simon & Schuster Inc., USA

© 2023 Nederlandse vertaling Uitgeverij Orlando bv,
Amsterdam en Saskia Peterzon-Kotte

Omslagontwerp Mariska Cock

© Omslagbeeld Shutterstock/Parfenish

© Foto auteur Alyssa Peek

Zetwerk Pre Press Media Groep

ISBN 978 90 832338 8 8

NUR 302

www.uitgeverijorlando.nl

I

Sommige verhalen beginnen bij het begin en andere beginnen bij het einde, maar de allerbeste verhalen beginnen in een bibliotheek. Dat was de plek waar Jet Owens haar lot zag in een spiegel achter de informatiebalie. Zelfs nu ze in de tachtig was, was Jet nog steeds mooi. Ze waste zich elke dag met de zwarte zeep die de familie in maart maakte tijdens de donkere fase van de maan, waarna elk stuk in knisperend cellofaan werd verpakt. Jet had geen kwaaltjes of pijntjes en was geen dag van haar leven ziek geweest, maar het lot is het lot en dat kan vaak zijn wat je er het minst van verwacht. Op deze dag, nu de narcissen net in bloei stonden, zag Jet dat ze nog zeven dagen te leven had.

Het doodskloppertje begon te roepen vanuit de muren van de Owens-bibliotheek, een geluid dat vaak onopgemerkt bleef tot het zo luid werd dat de persoon in kwestie niets anders meer kon horen. Als je tijd gekomen was, kwam de zwarte kever uit zijn schuilplaats tevoorschijn en volgde je overal, waar je ook ging. Zijn aanwezigheid betekende dat het verleden voorbij was en de toekomst niet langer bestond. Dit was het moment waarop aan het licht kwam hoe je op de wereld had rondgelopen, vriendelijk of bang, met een open of een gesloten hart. Zo lang had Jet erover gedaan om in te zien dat elk ogenblik een wonder was. Nu was alles wat ze zag verlicht. De zon die door de ramen van de bibliotheek scheen in felle bundels oranjekleurig licht. Een mot die tegen het raam tikte. De zwiepende takken van een van de laatste iepen in de hele staat, die het gazon van de bibliotheek van schaduw voorzag. Sommige mensen storten in of zoeken dekking als hun tijd gekomen is; ze vervloeken hun lot of verstoppen zich onder hun bed, maar

Jet wist precies wat ze wilde doen tijdens de laatste dagen die haar gegund waren. Ze hoefde er niet over na te denken.

Lang geleden was de bibliotheek een gevangenis geweest, waar Maria Owens – die in 1680 de eerste vrouw van hun familie was geweest die voet in Massachusetts had gezet – vast had gezeten tot de rechters hadden verklaard dat ze moest worden opgehangen. Dat was in de tijd dat hekserij verboden was en vrouwen wreed werden gestraft als er werd geoordeeld dat ze gevaarlijke schepsels waren omdat ze te veel praatten, of boeken lazen, of hun best deden zichzelf te beschermen tegen onheil. Mensen zeiden dat Maria zichzelf in een kraai kon veranderen, dat ze het vermogen had om mannen te betoveren zonder ooit rechtstreeks met hen te praten en dat ze andere vrouwen kon dwingen te doen waar ze zin in hadden, zodat ze bereid waren hun eigen plaats in de samenleving en in hun eigen gezin op te geven. De rechtbank was eropuit om Maria te vernietigen, maar ze kon niet verdrongen worden en liet zich niet klein krijgen. Ze gaf de liefde de schuld van haar rampspoed, want ze had de verkeerde man gekozen, met afgrijsselijke gevolgen. Vlak voordat het touw dat een einde aan haar leven moest maken knapte en ze op miraculeuze wijze werd gered, riep Maria een vloek af over de liefde.

Pas op voor de liefde, had ze op de eerste bladzijde van haar dagboek geschreven, dat nu in de bibliotheek tentoon werd gesteld en waar moeders in het stadje hun tienerdochters vaak mee naar toe namen om het te bekijken voordat ze afspraakjes begonnen te maken. Pas op voor de liefde die oneerlijk en ontrouw was, de liefde die tegen je zou liegen en je zou misleiden, de liefde die je kon breken en je tot verdriet kon veroordelen, de liefde die nooit te vertrouwen was. Als Maria Owens minder onbezonnen was geweest, had ze zich misschien gerealiseerd dat je door een ander te vervloeken ook jezelf vervloekt. Vervloekingen zijn net knopen: hoe meer je worstelt om vrij te komen, des te strakker ze gaan zitten. Maria riep een betovering op om de volgende generaties te beschermen, voor de bestwil van haar dochters en achterklein dochters. Voor hun eigen veiligheid moesten ze de liefde mijden.

Degenen die zich niet aan die regel hielden, zouden merken dat verlovingsen tragisch zouden verlopen en dat huwelijken zouden uitlopen op begrafenissen. Door de jaren heen waren er in de familie Owens heel wat vrouwen geweest die een manier hadden gevonden om de vloek te slim af te zijn, wat altijd een ingewikkelde en riskante onderneming was. Niettemin kon iemand het lot om de tuin leiden als ze dat durfde, ze kon haar naam veranderen, nooit haar liefde toegeven, een wettige verbintenis omzeilen, uit het zicht verdwijnen of, voor degenen die zorgeloos en wild waren, gewoon in het diepe springen en er maar het beste van hopen, in het besef dat iedereen vroeg of laat zijn eigen lot onder ogen moest zien.

Maria's dagboekpagina's hingen al sinds mensenheugenis aan de muren van de bibliotheek. Ze hadden er in elk geval al gehangen toen Jet en haar zus Franny nog meisjes waren en hier op drukkende, bloedhete zomerdagen kwamen, wachtend tot hun leven zou beginnen, terwijl ze de waarheid over zichzelf achterhaalden uit de stadsarchieven en de verhalen van hun dierbare tante Isabelle. De familie kende een geschiedenis van hekserij, die overgeleverd was van generatie op generatie, en had de Naamloze Kunst beoefend. Ze waren erfheksen met een genetische aanleg voor magie en een stamboom van voorouders die dezelfde heilige gaven bezaten. Voor degenen die aan hun erfenis probeerden te ontsnappen werd al gauw duidelijk dat ze niet konden wegllopen voor wie ze waren. Een vrouw kon haar best doen om gewoon te zijn en zich aan te passen, maar het verleden viel niet te verloochenen, zelfs niet als het werd achtergehouden voor kinderen die te teergevoelig werden geacht om de waarheid te horen. Je koos niet voor magie, ze koos jou, ze bloeide in je op, in merg en bloed. En een vloek die eenmaal was uitgesproken, kon niet worden teruggedraaid. Niettemin was het lot dat wat je ervan maakte. Je kon er het beste van maken, of het kon het beste van jou maken. Op deze avond, toen ze de waarheid zag in de bibliotheek, besloot Jet Owens dat ze haar best zou doen om de lotsbestemming van haar familie te veranderen.

Het schemerde toen Jet en haar nichtje Sally van de bibliotheek naar huis liepen, zoals ze bijna elke avond deden. Sally was met haar man en dochters in het oude familiehuis getrokken toen het begon op te vallen dat haar tante een dagje ouder werd, en ze was met veel plezier op de plek gaan wonen die ze als meisje dolgraag had willen ontvluchten. Sally had twee fantastische dochters, Kylie en Antonia, maar die woonden nu allebei in een studentenhuus en haar zus Gillian woonde in Cambridge, vlak bij de meisjes, waar ze in een lab aan het Massachusetts Institute of Technology werkte, dus alleen Sally – nu weduwe – woonde nog steeds bij haar tante in dat grote, scheefgezakte huis met de zwarte luiken in Magnolia Street, met een stevig ijzeren hek en een enorme lap grond waar alle tuinmannen in het stadje jaloers op waren, want daar piepten altijd de eerste narcissen uit de aarde en er groeiden in maart al kruiden tussen de ijskristallen, een maand voordat ze op andere plekken opdoken. De braamstruiken langs het hek werden al groen en de sering, die bloeiden in schakeringen van violet en dieppaars en wit hingen al vol met hun platte hartvormige blaadjes.

Ongelukkigerwijs kon Sally de liefde niet vasthouden en dat wist iedereen. Ze was slachtoffer geworden van de familievloek, en niet eenmaal, maar twee keer. Ze was nog vrij jong geweest toen ze voor het eerst trouwde, een verboden daad die alleen maar slecht kon aflopen. Haar man Michael, een schoolvriend en de vader van haar dochters, was een jongen uit de buurt geweest en de eerste die haar mee uit had gevraagd; hij was veroordeeld tot een voortijdige dood, slachtoffer van een slecht gesternte en slecht weer, getroffen door de bliksem. Sally praatte een jaar niet na zijn dood, maar ze probeerde het opnieuw met haar tweede man, Gary Hallet, een man op wie ze kon leunen tot hij slechts een paar jaar na hun huwelijk was overleden. Gary was behept met een aangeboren hartafwijking die hem uiteindelijk de das om had gedaan, maar Sally was ervan overtuigd dat zijn dood was veroorzaakt door de familievloek. Hij was uit Arizona gekomen om bij de plaatselijke

politie te gaan werken, met een voorkeur voor een paard in plaats van een politiewagen, en hij en zijn grote, goedaardige vos Jack waren bekend en geliefd in het stadje. Gary wilde iemand liever een tweede kans geven dan arresteren, en de buurtkinderen smeekten of ze de oude Jack mochten opzoeken in de politiestallen aan de andere kant van Endicott Street, waar ze hem suikerklontjes en wortels brachten.

Hoe was het mogelijk dat een man als Gary Hallet zijn vrouw welterusten kuste, zijn ogen dichtdeed en nooit meer wakker werd? Zijn paard was twee dagen later gestorven van verdriet, liggend op de aarden vloer van de stal. Sally was verbijsterd en gebroken en sommige mensen zeiden dat ze een stuk van haar hart was kwijtgeraakt. Als ze haar burens gedag zei, wat zelden voorkwam, maakte ze heel duidelijk dat ze liever met rust gelaten wilde worden. Sally had weer een studie opgepakt, was aan de Simmons University afgestudeerd in de bibliotheekwetenschappen en nu, op haar vierenveertigste, was ze de directeur van de Owensbibliotheek. De enige andere werknemer was Sarah Hardwick, die al zestig jaar in de bibliotheek werkte en er nog steeds angstvallig voor zorgde dat ze elke dag stipt om vijf uur vertrok, zodat ze naar de Black Rabbit Inn kon om op haar vaste tijdstip een cocktail te drinken. Vaak kwam ze dan pas om tien uur 's ochtends weer opdagen, vooral als ze meer dan één drankje op had. Sally misgunde het Miss Hardwick niet dat ze op haar leeftijd behoefte had om laat binnen te komen en vroeg te vertrekken, en het maakte haar ook niet uit dat ze tot laat in de avond in haar eentje in de bibliotheek aan het werk was. Ze deed haar best behulpzaam te zijn als ze boeken uitleende of leerlingen van de plaatselijke middelbare school hielp, maar iedereen wist dat Sally Owens verbitterd was, en nog afstandelijker dan ze als meisje was geweest.

De vloek had Sally's leven verpest en ze had besloten het lot van de familie Owens niet aan haar dochters te onthullen. Ze wisten natuurlijk wel kleine beetjes en er hing een sluier van magie over het huis in Magnolia Street; de beroemde tuin, de gevaarlijke planten die achter slot en grendel in de kas stonden, de mus die hartje

zomer aankwam. Maar toch werd het woord *hekselij* nooit hardop uitgesproken. Sally wist dat haar overgrootmoeder Susannah Owens de waarheid over hun erfenis ook had achtergehouden voor haar kinderen en dat ze een aantal regels had opgesteld om zich ervan te verzekeren dat ze magie uit de weg zouden gaan. Sally voelde een verwantschap met Susannah, en toen ze een oud dagboek vond waarin de regels van haar overgrootmoeder waren neergepend, maakte ze er gebruik van. Niet zwemmen, geen boeken over magie, geen kaarsen, niet op het dak zitten en naar de sterren kijken, geen zwart dragen, niet wandelen in de maneschijn. Sally was van mening dat een leven zonder magie de voorkeur had en ze had haar best gedaan om ervoor te zorgen dat haar dochters niet zouden leven met de donkere wolk van de vloek boven hun hoofd en gevaar zouden bespeuren in elke kus. Als het zover was dat een van de meisjes op de rand van verliefdheid balanceerde, greep Sally in en stak er een stokje voor, en ze zou willen dat ze dat ook had gedaan toen haar zus, Gillian, als een blok was gevallen voor de man wiens naam nooit hardop werd gezegd uit angst dat hij dan werd teruggeroepen uit de dood. Gelukkig leek Antonia noch Kylie enige romantische neigingen te hebben. Misschien zou de vloek nooit problemen voor hen opleveren en zouden ze toch veilig zijn. Kylie bracht al haar tijd door met haar beste vriend, Gideon Barnes, en Antonia was duidelijk een workaholic, zelfs nu ze zwanger was. Er was geen partner in beeld en als er werd gevraagd wie de vader van haar ongeboren kind was, haalde Antonia slechts haar schouders op en zei dat het een lang verhaal was, wat in werkelijkheid niet zo was. Ze had in haar middelbareschooltijd verkering gehad met Scott Morrison, maar ze had altijd de voorkeur gegeven aan vrouwen en ze had verschillende vriendinnetjes gehad, van wie er velen een gebroken hart hadden opgelopen zonder dat Antonia zelfs maar had geprobeerd om dat te bewerkstelligen. Antonia was een zelfverzekerde, rustige jonge vrouw van drieëntwintig met rood haar, die niet het vurige temperament van Franny had; echt zo iemand die je in de buurt zou willen hebben in geval van nood, en het verbaasde dan ook niemand toen ze

verkondigde dat spoedeisende geneeskunde het specialisme was dat ze nastreefde. Telkens wanneer ze op straat een sirene hoorde, rende ze eropaf, klaar om de helpende hand te bieden, want ze was altijd al een natuurlijke genezeres geweest, en hoe urgenter het probleem, des te meer ze zich focuste op een behandeling.

Antonia snapte niet waarom mensen vonden dat ze geen gevoel had voor hartsaangelegenheden, terwijl ze zich gewoon meer bezighield met haar studie. Eerlijk gezegd wist ze niet eens of ze wel in de liefde geloofde, maar ze geloofde zeer zeker in kinderen, net als Scott, die twee jaar verder was dan zij met zijn studie geneeskunde en een langdurige relatie had met een andere arts, Joel McKenna. Ze waren het erover eens dat ze allemaal fantastische ouders zouden zijn, vooral als ze het kind samen zouden opvoeden.

Wat Sally betrof: die ging sinds de dood van haar man Gary in het zwart gekleed en had een kast gevuld met donkere, sobere jurken; katoen voor de lente en de zomer, wol voor de koudere seizoenen. Met haar zijdeachtige zwarte haar opgestoken en haar zwarte jas die achter haar aan wapperde, zag Sally eruit als een geest op de avonden waarop ze vanaf de Owens-bibliotheek met haar tante naar huis liep, terwijl er bergen jonge blaadjes van de bomen vielen als ze langsliep. Ze deed de luiken dicht op zonnige dagen en droeg graag een grote, donkere bril waardoor haar gezichtsdrukking niet te onderscheiden was. Als ze 's avonds op de veranda bleef hangen omdat ze niet naar boven wilde, naar haar eenzame slaapkamer, zat ze in een oude rieten stoel op en neer te schommelen terwijl de schemering om haar heen inviel, zonder dat ze beseftte dat ze de buurtkinderen de stuipen op het lijf joeg als ze haar in het donker zagen. De kinderen die op koude, tintelende avonden een glimp van Sally Owens opvingen, waren het erover eens dat ze een heks was die zichzelf in alles kon veranderen wat ze maar wilde – een kat, een kraai of een wolvin – en dat ze maar beter niet te veel konden praten of plezier maken als zij hen in de gaten hield. De meeste mensen in de stad beschouwden Sally als onvoorspelbaar en lichtgeraakt, en er waren er ook die beweerden dat je haar maar beter niet kon dwarszitten, want voor

je het wist behekste ze je. Sally schonk er geen aandacht aan. De burens mochten roddelen wat ze wilden, ze mochten voor haar part de straat oversteken als ze haar zagen, het kon haar niks schelen. De Owens-vrouwen hadden er een handje van om te doen waar ze zin in hadden, ongeacht wat mensen daarvan zouden zeggen, en dat zou ze blijven doen ook.

Deze week, nu de lente eraan kwam, had Sally besloten het licht op de veranda uit te doen, al was dat driehonderd jaar lang aan geweest om vrouwen die hulp nodig hadden ervan te verzekeren dat ze welkom waren om langs te komen. Het was welletjes, naar Sally's mening. Laat de buurtbewoners maar ergens anders naartoe gaan voor hun middeltjes. Kort daarna ging het hek op slot, werd de voordeur vergrendeld en haakten doornige ranken zich aan de rokken van iedereen die over het arduinstenen pad probeerde te lopen. Als er een middeltje nodig was, voor gezondheid of liefde of wraak, konden de klanten hooguit op de stoep voor het hek wachten in de hoop dat Franny Owens of, waarschijnlijker, die lieve Jet, zich naar buiten zou wagen op weg naar de markt of de kruidenier, en dat ze lang genoeg zou blijven staan om hun geweeklaag aan te horen. Als ze geluk hadden, kregen ze van een van de tantes een elixer dat werd bewaard in de provisiekast of de kas, ver uit het zicht van Sally. Vlindertulp om dromen te duiden, clintonia's voor bescherming, knoflook, zout en rozemarijn om het kwaad te verdrijven, of – het meest gewilde middeltje – het Negende Liefdesdrankje, dat bestond uit anijs, rozemarijn, honing en kruidnagel, negen uur lang had staan pruttelen en altijd negen dollar negenennegentig kostte. Jet zou er nooit een cent meer dan dat voor vragen en ze zorgde dat de koper erop gewezen werd dat de betovering het beste werkte op het negende uur van de negende dag van de negende maand. Op sommige avonden stonden vrouwen uit de buurt in het donker voor het huis van de Owens en klemden het ijzeren hek vast, met juwelen of geld in hun tas, op zoek naar hulp op het gebied van liefde, gezondheid of wraak. Vaak lagen de tantes al in bed, maar toch bleven de vrouwen daar, immer hoopvol, en er waren tijden dat

Sally 's ochtends op weg naar haar werk over hen heen moest stappen, want sommige echt wanhopige klanten vielen op de stoep in slaap, dromend over kuurtjes die ze nooit zouden krijgen.

Sally was zo gesloten geworden dat ze onlangs het vermogen was kwijtgeraakt om de kleur rood te zien, een neveneffect van het afsnijden van iemands emoties. Op een ochtend werd ze wakker en was die kleur domweg verdwenen uit het palet van haar gezichtsvermogen. Alles wat vroeger scharlaken-, karmozijn-, kersen- of koraalrood was geweest, was nu ineens een vlekkerig grijs. Ongeruimd staat netjes, vond Sally. Het interesseerde haar geen biet dat het rood uit haar leven was verdwenen. Wie had er nou een kleur nodig die zo fel en opdringerig was als rood? Rode bloesem, rood hart, rode magie, rode liefde. Hoewel de lente was begonnen, was de maand maart voor Sally gedempt en wazig, een wereld van zwart en wit. Het maakte haar niet uit dat ze geen kardinalen meer in de bomen kon zien zitten of dat de rode tulpen in de kas, die geforceerd werden om vroeg te bloeien, de kleur van stof hadden. Sally voelde zich heel verstandig nu ze de wereld observeerde door een doffe sluier.

Ook al werkte Jet officieel niet in de bibliotheek, toch was ze de absolute lieveling van de jongste vaste bezoeker. Ze had het vermogen om te weten wat mensen dachten, en daardoor begreep ze dat jongens die ruw deden meestal bang waren en dat stille meisjes vaak heel veel te vertellen hadden. Ze kwam regelmatig langs om jonge mensen te helpen met het kiezen van boeken en leidde hen naar verhalen waar de beste magie in voorkwam, magische praktijken die waren verweven met het dagelijks leven, vertellingen waarin mensen op betoveringen stuitten, veelal terwijl ze in hun eigen woonplaats op straat liepen, of een kast binnengingen die een andere wereld bevatte, of op een trein wachtten die hen naar een plek zou brengen die ze voorheen nooit hadden kunnen bedenken.

‘Alles wat je nodig hebt is geduld,’ zei Jet tegen Sally als die haar handen in de lucht gooiden als ze weer eens te maken kreeg met storend gedrag van bezoekers uit de onderbouw die in groepjes

bijeenkwamen en bij de tafels rondgingen alsof ze in hun eigen huis waren.

Sally was een uitstekende moeder geweest, maar tegenwoordig was ze streng en lachte ze nauwelijks meer, en kinderen worden altijd afgeschrikt door starre lichtgeraaktheid. Haar eigen dochters hadden zich geërgerd aan de regels in huis, maar regels waren regels en daar viel wat Sally betrof niet aan te tornen. Ze had een geplastificeerde lijst bij de informatiebalie van de bibliotheek gehangen. Niet rennen, niet schreeuwen, geen groepsvorming, geen huisdieren, geen blote voeten, niet huilen als je niet het boek kreeg dat je het liefst wilde lezen. Ze nam het de kinderen niet kwalijk dat ze haar uit de weg gingen en liever Jet of Miss Hardwick hadden. Ze had zich afgekeerd van de wereld en het aardse leed, en het kwam weleens voor dat ze langs een spiegel liep en zou durven zweren dat ze daar haar tante Franny zag in plaats van zichzelf. Die kille, grijze ogen; die frons. Het leed geen twijfel dat ze de nuchtere houding van Frances Owens had geërfd; ze was kortaangebonden en kon dwazen niet uitstaan. Soms hoorde ze Franny's stem in haar hoofd of, erger nog, hoorde ze zichzelf zinnen uitspreken die Franny lang geleden tegen haar had gebedigd, ongezoeten raadgevingen waarbij niemand ontzien werd. *Moedig of voorzichtig? Waarom zou je in hemelsnaam gewoon willen zijn? Wat is daar voor lol aan?*

Toen Sally en Gillian na de dood van hun ouders naar het huis in Magnolia Street waren gekomen, waren ze allebei vreselijk bang geweest voor Franny, geïntimideerd door haar woeste hardos en haar rode laarzen en haar sproetjeshuid en haar afgemeten zinnen, stiekem hadden ze haar de gemene tante genoemd. Maar als Sally 's nachts in bed lag te huilen, was Franny degene die naar boven kwam om naast haar te zitten. Ze kwam niet aanzetten met suffice, betekenisloze woorden van troost, maar streelde Sally's lange, donkere haar en zei dat ze de volgende ochtend chocoladetaart bij het ontbijt zou krijgen, wat ook altijd zo was.

Hoewel Sally zichzelf beschouwde als een logisch denkende vrouw, wist ze dat er op de wereld meer was dan je met het blote oog kon zien. Al sinds haar kindertijd was ze ervan overtuigd dat haar een duister soort onheil op de hielen zat, een boze betovering die ze niet kon afzwakken, niet met salie of knoflook of zout. Die had het op haar gemunt, er was geen twijfel mogelijk. De Owens-vloek achtervolgde haar, al was ze nog zo vastbesloten om magie uit de weg te gaan. Ze had het wel geprobeerd, hoor, maar hoe gewoontjes haar leven ook mocht zijn, de vloek hield vol, alsof hij een vasthoudende hond was die weigerde zijn beet te verslappen, zelfs als ze probeerde hem af te schudden. Nu, terwijl ze met Jet door de stad liep, realiseerde Sally zich dat er inderdaad een hondje achter hen aan liep, alsof het haar gedachten had gelezen en haar theorie bekrachtigde dat een beheksing en een wilde hond even moeilijk waren om vanaf te komen. De hond die hen volgde was een verwaarloosd wit geval met schrandere zwarte ogen. Sally herkende hem als de zwerver die al een paar dagen rondscharrelde bij de vuilnisbakken achter de bibliotheek en die wel zo uitgekookt was om te ontsnappen zodra de dierenopvang erbij werd gehaald.

‘Ik krijg die hond maar niet te pakken,’ zei Sally. Nu haar dochters groot waren – Kylie tweedejaarsstudente, Antonia druk bezig met haar studie geneeskunde, allebei aan Harvard, terwijl Antonia zwanger was en zelf bijna moeder werd – bleef Sally vaak na sluitingstijd in de bibliotheek. Wat had het voor zin om weg te gaan? Ze had het liefst een broodje achter haar bureau gegeten en zou dan waarschijnlijk helemaal vergeten om naar huis te gaan en ervoor kiezen om de hele nacht door te werken, als Jet haar aan het einde van de dag niet was komen halen.

‘Ik denk dat het Daisy is,’ zei Jet peinzend terwijl ze de hond observeerde.

Als je eenmaal wist dat de dood naast je liep, werden de dingen scherpgesteld, zoals nu bij Jet het geval was. Met slechts zeven dagen te gaan kon ze maar beter aan elk detail aandacht besteden. Ze had al opgemerkt dat de lijnen van haar rechterhand – die lieten zien welk lot haar was gegeven – en die van haar linker-

hand – het lot dat ze voor zichzelf had geschapen – precies hetzelfde waren, ze waren samengevallen, zoals altijd gebeurt aan het einde van een leven. Jets ziensgave was versterkt. Ze kon het hart van de hond zien kloppen onder zijn klitterige vacht, net zoals ze het trage openvouwen van zwarte blaadjes aan de laatst overgebleven iepen in Essex County zag. Dominee Willard had een hond gehad die op deze leek, voordat hij gedwongen werd om zijn intrek te nemen in het bejaardenhuis in Endicott Street. De Willards en de Owensen waren allemaal afstammelingen van een heksenjager en een heks, John Hathorne en Maria Owens aan de kant van de Owensen, en een kleindochter van Hathorne en een bloedverwant van John Proctor – die als een heks was opgehangen toen hij probeerde een onschuldige vrouw te verdedigen die voor het gerecht was gesleept – aan de kant van de Willards. Hoewel er eeuwenlang sprake was geweest van wantrouwen had Jet daar verandering in weten te brengen na de dood van haar geliefde Levi Willard, toen ze bij de dominee aanklopte en weigerde zich weg te laten sturen voordat hij de situatie had rechtgezet. De dominee had zijn honderdste verjaardag achter de rug en kon niet meer voor zichzelf zorgen, laat staan voor een hond, en er werd gezegd dat zijn kleine maltezer was weggelopen en nu door de stad zwierf, uit vuilnisbakken at, op veranda's sliep en om eten bedelde bij kinderen die uit de schoolbus stapten. Behoedzaam dook de hond weg achter de bosjes, maar Jet bleef staan en zwaaide vrolijk. 'Kom hier, Daisy!' riep ze. 'Ik denk dat ze van de dominee is.'

'Je wilt geen hond,' hielp Sally haar tante herinneren. 'Je bent een kattenmens.'

Dat was waar. In haar jongere jaren had Jet een aantal zwarte katten gehad waar ze dol op was geweest, allemaal met vogelnamen, waaronder Ekster en Gans en Kraai. Maar toen Daisy, als die het inderdaad was, naar haar toe kwam, voelde Jet iets in haar hart prikken. Ze bukte om de hond op te tillen en toen ze haar vasthield, voelde ze de gejaagde hartslag van het dier naast die van haarzelf. Ze herinnerde zich dat haar was verteld dat je een beschermdier niet uitkoos, maar dat het jou uitkoos. Eerlijk gezegd

voelde Jet zich getroost door Daisy's aanwezigheid. Alles wat leefde was prachtig. Dat zag ze nu wel in.

'Weet je het zeker?' mompelde Jet tegen de hond. Ze had per slot van rekening nog maar een paar dagen en kon niet beloven dat ze er in de toekomst voor Daisy zou zijn. Niettemin kroop de hond van de dominee tegen haar aan, duidelijk blij om te worden meegenomen, hoewel ze geen oogcontact maakte. Dat was opmerkelijk. Een beschermdier kon bij je naar binnen kijken. Op dat moment beseftte Jet dat ze slechts een tijdelijke verzorgster was. Daisy was voor iemand anders bestemd.

'Daar gaan we.' Sally's stem klonk duister. Ze had tegenwoordig nergens geduld voor. Al zag ze er veel jonger uit dan ze was, waarschijnlijk dankzij de miraculeuze zwarte zeep die de Owensen maakten volgens een familierecept dat dateerde uit de zeventiende eeuw, toen hij nuttig was gebleken bij de behandeling van mensen die de pest hadden opgelopen in een tijd dat doodgewoon handenwassen een wereld van verschil maakte, met ingrediënten die ontsmettend werkten, zoals rozemarijn, lavendel en munt. Maar Sally wantrouwde de wereld, een houding waardoor ze zich ouder gedroeg dan ze was. Dat kon geen zeep verhelpen. 'Het één leidt tot het ander,' zei Sally tegen haar tante. 'En het eindresultaat is waarschijnlijk vlooien.'

Jet klopte de hond op zijn rug en ging er niet tegen in. Ze had altijd van de maand maart gehouden, al was die wild en onvoorspelbaar, want er werd hoop gewekt als de winterse bruine wereld begon te bloeien. Jet voelde zich extreem dankbaar omdat ze dit nog een laatste keer mocht meemaken. Alles begon groen te worden en de hagen hadden een frisse, peperige geur. Er hing een kilte in de blauwe lucht, maar er piepten narcissen op in de vochtige, zwarte aarde, en in de tuin van de Owensen bloeiden ze al. O, wat was dit toch een mooie, onverwachte wereld.

'Bereid je maar voor. Franny gaat door het lint als je een hond mee naar huis neemt.' Sally bleef haar tante maar waarschuwen terwijl ze verderliepen langs de Black Rabbit Inn. Vanavond was de dagschotel kippastei, maar de meeste stamgasten concentreer-

den zich op de whisky. Een vioolspeler was enthousiast aan het spelen in de bar. Het was echt zo'n opzwepend, woest lied dat Gary geweldig zou hebben gevonden. Toen hij eenmaal was verhuisd naar Massachusetts, miste hij de woestijn waar hij was opgegroeid en het onherbergzame landschap dat hij had gekend. Hij vond het heerlijk om samen met Sally buiten naar de sterren te staan kijken voordat ze naar bed gingen, zelfs hartje winter. Gary had nooit geloofd in vervloekingen of pech, en hij beschouwde sprookjes als kinderverhalen. Sally was dol geweest op zijn onverschrokken houding en het veilige gevoel dat hij haar gaf, ook al wist ze dat de wereld een gevaarlijke plek was en dat altijd was geweest. Alles wat verdorven was, groeide met de onstuimigheid van een braamstruik: als je die snoeide, groeide hij weer aan, met nog diepere wortels.

Nu, op weg naar huis, stak Sally haar arm door die van Jet. Ze werd altijd milder in aanwezigheid van haar tante Jet, die het goedhartigst van hen allemaal was. Gillian had wel honderd keer gezegd dat er een onregelmatigheid in het DNA van Jet moest zitten en dat er wat afwijkende genen waren die haar een groot hart hadden gegeven, wat bij de meesten van hen ontbrak. En Gillian kon het weten: ze werkte in een lab aan het MIT en bestudeerde genetica, een onderwerp waardoor ze geobsedeerd was geraakt. Ze was ervan overtuigd dat er ergens in het verleden een voorouder was geweest die net zo aardig was geweest als hun tante, misschien wel de persoon van wie Jet ook haar verbluffend knappe uiterlijk had geërfd.

Voor de rest van de week was er warmer weer voorspeld, en de zeven dagen van Jet vormden het startsein van een seizoen dat altijd een bron van verrukking was in Massachusetts. Gedurende de lange winter wachtten mensen de hele tijd op een teken van de eerste voorjaarsoprisping. De groene bast van een sering. Het gemurmel van een duif in de tuin. Terwijl er nog een laagje ijs op Leech Lake lag, werden de mensen toch bevangen door een voorjaarskoorts waardoor ze zich gedroegen alsof ze weer jong waren: ze namen risico's, bleven tot laat buiten en werden onverwachts verliefd. Dit was de maand waarin softbalteams wedstrijdjes be-

gonnen te spelen op het sportveld en er muziek uit openstaande ramen stroomde als kinderen toonladders oefenden op piano's die de hele winter onaangeroerd waren gebleven. Er was een extra uur daglicht, zo heerlijk en zo gewenst na de vele maanden van duisternis.

Jet hoorde het gezoem van de eerste bijen van het seizoen toen ze in de buurt kwamen van het huis in Magnolia Street met de zwarte luiken en de scheve dakleien en de tientallen ramen die waren gemaakt van oud, onbestendig groen glas. Ze bleef staan toen ze een hoek waren omgeslagen, zich er terdege van bewust dat mensen heel lang hadden geloofd dat als er bijen om een huis heen zwermden, de bewoner vast en zeker zou sterven. Er cirkelden er nu honderden om de veranda in een gonzende gele werveling. Daar stond Franny zonder jas buiten in de kille schemering, met een bezem in haar hand haar best te doen om ze weg te meppen.

'Straks word je nog gestoken!' riep Sally naar haar lange, geduchte tante, die altijd straalde met een geheel eigen schoonheid. Franny Owens was in de tachtig, maar haar haar had een rode tint en hoewel de mensen fluisterden dat ze het liet verven in een salon in Boston of het grijs wegtoverde met een mengsel van bloed en krachtige kruiden, was het enige wat nodig was om de kleur te behouden zo nu en dan een spoeling van meekrap.

Jet zette de hond neer en liep rechtstreeks naar haar zus. 'We hebben de bijen nodig,' zei Jet op nuchtere toon. Ze wrikte de bezem uit Franny's handen en liet hem op de grond vallen. 'Franny, zo is het genoeg.'

De zussen keken elkaar in de ogen. Ze hadden altijd elkaars gedachten kunnen lezen, maar nu was Franny verbouwereerd door wat ze zag. Ze ving een glimp op van zichzelf in de toekomst, daar in de tuin in haar eentje, en toen, met versnelde adem, begreep ze het.

'Nee,' zei ze.

Zo gebeurde het, op een doodgewone avond toen Franny van plan was geweest om na het eten een boek te lezen – ze had *De*

golven van Virginia Woolf op haar nachtkastje liggen – en dan vroeg te gaan slapen. Ze was ervan uitgegaan dat het leven zou blijven zoals het was en dat er niets zou veranderen, maar opeens was het een angstige avond geweest met bijen, met een waanzinnige zwerm om hen heen, met haar zus die al bij haar weg werd gerukt, starend naar het hiernamaals dat geschreven stond in de constellaties die boven hen rondraaiden. Daar was de Winterdriehoek, die zou vervagen aan het einde van de maand, zoals altijd in deze tijd van het jaar. Franny begreep dat verlies op deze manier begon. Ze had het vaker meegemaakt, maar daarna was ze, net als iedereen, vergeten dat dit gebeurde, dat de dingen ophielden als je dat het minst verwachtte, dat je degenen van wie je hield niet kon beschermen tegen de natuur en het lot.

Sally was naast haar tantes komen staan. Ze zou waarschijnlijk de volgende ochtend de verdelger moeten bellen, want als bijen eenmaal in een huis trokken, konden ze zomaar besluiten om daar te blijven en dan zou de honing door het plafond en langs de muren druipen. In de tuin kwamen er al geurige wolken van de ontluikende kruiden af: marjolein, lavendel, rozemarijn. Er was altijd volop Spaanse knoflook, die traditioneel in overvloed werd geoogst. Er stond muur, en moederkruid, en jeneverbes waar de laatste bessen aan hingen. De hond snuffelde rond en deed alsof hij thuis was.

‘Zie je wat we onderweg naar huis hebben opgepikt?’ vroeg Sally aan Franny. Toen haar tante haar wezenloos aankeek, moest Sally lachen. Franny had de neiging om de mensen uit de stad te negeren, net als zichzelf, en ze had de hond waarschijnlijk nog niet eerder opgemerkt. ‘Daisy. De hond van de dominee.’

‘Laat de hond van de dominee de pest krijgen,’ zei Franny, die zich omdraaide en langs het vederachtige onkruid beende, op weg naar het achterste deel van de tuin, waar ze een bijenkast hielden. Die was leeg. Toen ze op de zijkanten tikten, rammelde hij en op dat moment wist Franny het. Hun eigen bijen kondigden de op handen zijnde dood aan. Het viel niet te ontkennen wat er zou gebeuren. Iemand uit hun familie. Iemand van hen.